

ABZ Nieuws

Jaargang 5 | Nummer 4 | Augustus 2017

Bedrijfsreportage

De zeugen van Van Aaken liggen er koeltjes bij

Rundvee

1^e snede is krachtvoer

Varkens

Voorkom najaarsverwerpen

Pluimvee

Geslaagde ABZ studiedag voor opfokkers

Van de directie

Samen werken aan innovaties in de Nederlandse veehouderij

ABZ Diervoeding neemt deel in verschillende projecten, waarbij de doelstelling het verder verbeteren van de Nederlandse veehouderij is. Veelal treden wij hier niet mee naar buiten, maar profiteert u wel van de opgedane kennis en ervaringen. In deze bijdrage voor onze nieuwsbrief wil ik u informeren over een aantal projecten waaraan wij deelnemen om steun te geven aan de noodzakelijke vernieuwing in de Nederlandse veehouderij en daar zelf ook onze eigen veehouders mee kunnen ondersteunen.

Vereniging Diervoederonderzoek Nederland

Aan een groot aantal projecten nemen wij deel door onze deelname aan de Vereniging Diervoederonderzoek Nederland (VDN). Vanuit deze samenwerking wordt er op niet concurrentiegevoelige thema's onderzoek gedaan. Veelal vindt dit onderzoek plaats in samenwerking met Wageningen Universiteit. Het onderzoek wordt vaak financieel ondersteund vanuit het topsectorenbeleid. Naast het gezamenlijke onderzoek binnen het VDN nemen we ook op individuele basis deel aan diverse onderzoeken.

Publiek-Private Samenwerkingen (PPS)

Onze deelname op individuele basis aan diverse onderzoeken gebeurt veelal in het kader van een Publiek-Private Samenwerking (PPS). Wij nemen in verschillende PPS-en deel, waarvan wij denken dat het goed is om in de voorhoede van de nieuwe ontwikkeling mee te lopen. De bijdrage vanuit ABZ Diervoeding bestaat meestal uit een financiële bijdrage en een niet financiële bijdrage. Deze laatste bestaat vaak uit denkkracht vanuit onze afdeling Nutritie & Innovatie of uit productie van specifieke proefvoerders. Vanuit onze locatie in Leusden kunnen wij hier goed op in spelen. Hieronder een aantal voorbeelden van PPS-en waarin wij participeren.

PPS Functionele eigenschappen en veiligheid van insecten

Het samenwerkingsverband doet onderzoek naar de functionele eigenschappen van insectenproducten als toepassing in diervoeder en naar de veiligheid van insecten in voedingsmiddelen. Het project wordt in 2019 afgerond. Wij hopen u dan van meer informatie over de toepassing van insecten te kunnen voorzien.

PPS Opfokzeugen in opleiding

Wij investeren mee in het onderzoek 'Opfokzeugen in opleiding'. Doel van dit onderzoek is het vinden van 'best practices' voor het opgroeien en socialiseren van opfokzeugen en het creëren van een nieuw innovatief huisvestingssysteem voor opfokzeugen. Eén van de succesfactoren van groepshuisvesting is een goede opfok, ontwikkeling en socialisatie van opfokzeugen.

PPS Plan van aanpak bigvitaliteit

Het uitgangspunt is dat "een zeug zelfstandig haar biggen kan grootbrengen". Het doel is te komen tot minimale uitval door goed uitgangsmateriaal en optimale zorg rond het werpen en de eerste levensweken van de geboren biggen. Hiermee werken we aan een varkenshouderij die gekenmerkt wordt door een acceptabel productieniveau (voor zowel maatschappij als varkenshouder), waarbij diergezondheid en dierenwelzijn geborgd zijn.

PPS Active 2(B) Fit

Met dit project beogen we leghennen met onbehandelde snavels tot 100 weken leeftijd een actief, fit en productief leven te laten leiden. Het project zal resulteren in integrale managementconcepten en innovatieve huisvestingssystemen.

PPS Breeders in Balance

Het doel is het ontwikkelen van integraal duurzame huisvestings- en managementsystemen voor vleeskuikenouderdieren met de aandachtsgebieden dierwelzijn, milieu, diergezondheid, antibioticagebruik en reproductie. Het project levert kennis over het ontwikkelen van innovatieve integrale duurzame management- en huisvestingssystemen voor vleeskuikenouderdieren.

Meer weten?

De PPS-en leveren vaak waardevolle informatie op. Mooie bruikbare informatie om in studieclub verband over te discussiëren. Op al onze locaties beschikken wij over goede mogelijkheden om u te ontvangen en een avond voor u te verzorgen. Interesse? Neem contact op met één van onze sectorspecialisten.

*Marcel Roordink,
Algemeen directeur*

Inhoud

Algemeen

Feestelijke bezichtigingen	
110 jaar coöperatie Markelo	4
Land- en Tuinbouwbeurs	
Oost-Nederland "Farm to Fork"	5
Facebook like en deelactie	
"boeren zorgen voor eten"	11
Even voorstellen	15

Grondstoffen

Grondstoffenmarkt	3
-------------------	---

Rundvee

Plattery Princess Algemeen	
Kampioen Roodbont op NRM	5
Veekeuring Noord-Friesland	5
1 ^e snede is krachtvoer	6
Rekenen met voersaldo per koe	
per dag	7

Bedrijfsreportage

De zeugen van Van Aaken liggen	
er koeltjes bij	8

Varkens

Voorkom najaarsverwerpen	10
--------------------------	----

Pluimvee

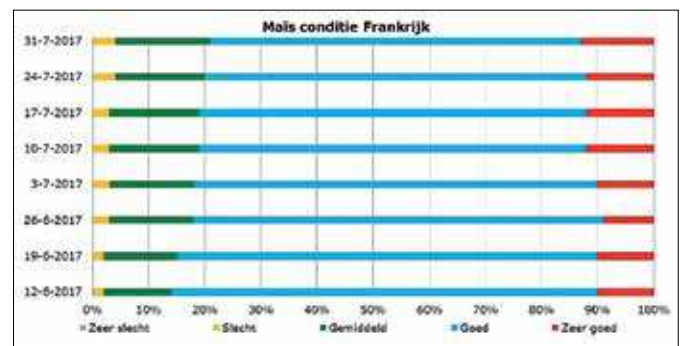
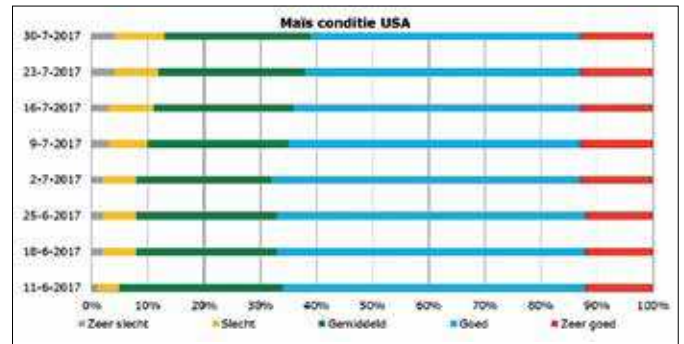
Geslaagde ABZ studiedag	
voor opfokkers	12
Resultaten biologische leghennen	13
ABZ Diervoeding verzorgt dag	
Basiscursus Vleeskuikens	14
ABZ start proef met	
onbehandelde hanen	14

Grondstoffenmarkt

De wintergranen gerst en tarwe zijn inmiddels geoogst met gemiddelde opbrengsten en goede kwaliteiten. Maïs en sojabonen zitten volop in het groeiseizoen en laten redelijke gewascondities zien. Inmiddels stijgt de EUR/USD door, wat de exportmogelijkheden vanuit Europa beperkt.

Valuta

De EUR/USD is gestegen naar niveaus rond de 1.18. Grootste oorzaak hiervan is dat president Trump weinig voor elkaar krijgt in de USA. Door een continue nieuwsgestroom over de "Rusland affaire" en een Republikeinse partij die verdeeld is en hem niet unaniem steunt. Daarnaast verkraapt de FED de Amerikaanse geldmarkt, terwijl de ECB nog steeds een zeer ruim monetair beleid voert.

Granen

De gerst oogst was in Spanje zeer slecht vanwege droogte. Ook Australië kende slechte gerst en tarwe oogsten door droogte. In Noordwest-Europa zijn de gerst oogsten redelijk, maar in de gehele EU matig, minder dan een jaar eerder. We zien dus een krappe wereldwijde gerstbalans. De gerstprijzen liggen nu al veel dichterbij de tarweprijzen dan in het oogstjaar 2016/2017. De verwachting is dat in de loop van dit seizoen het verschil nog kleiner zal worden. De tarwe oogst is in Noordwest-Europa redelijk tot goed te noemen. Kwaliteiten zijn vooral in Frankrijk erg goed. In juni stegen de noteringen van internationale tarwe sterk vanwege droogte in USA, Australië en delen van de EU, echter Rusland had nog grote voorraden van een jaar eerder en ook nu weer goede oogsten. Zij was daardoor een agressief verkoper van tarwe op de wereldmarkt. Dit zorgde ervoor dat de afgelopen weken de Europese exporten van tarwe erg laag zijn geweest en de notering maaltarwe op de Matif in Parijs behoorlijk naar beneden is gekomen tot het niveau van begin juni. Maar vanwege de goede kwaliteiten is de meeste tarwe geschikt voor maaltarwe en zijn boeren niet genegen hun tarwe als voertarwe te verkopen. Dit zorgt ervoor dat voertarwe veel dichterbij de maaltarwe prijs is komen te liggen.

De gewascondities van maïs zijn in de USA en in de EU redelijk, maar vanwege het ontbreken van voldoende neerslag niet super. Toch staat de maïsprijs laag, op het

importheffingsniveau. Dit komt door een grote Braziliaanse oogst en nog grote voorraden in de USA vanuit de recordoogst 2016. Maïs is relatief goedkoop ten opzichte van tarwe en gerst. Dit betekent dat we veel import in de EU nodig hebben om aan de grotere vraag te voldoen. De importheffing vormt een harde bodem onder de maïsprijzen.

Eiwitten

De sojaprijs is in US Dollars redelijk gelijk gebleven ten opzichte van begin juni. Door de zwakkere USD is de prijs in Euro's duidelijk naar beneden gegaan. Voornamelijk weinig reden tot zorg, met druk vanuit Zuid-Amerika door de grote voorjaarsoogst afgelopen voorjaar en redelijke gewascondities in Noord-Amerika bij een groot areaal. Augustus is de cruciale maand, waarin de sojabonen voldoende vocht nodig hebben voor de podsetting. Tot op heden lijkt het iets aan de droge kant in delen van de sojateeltgebieden. Raapschroot is stevig in prijs gedaald onder invloed van nieuwe oogstdruk. Afgelopen maanden was raapschroot relatief te duur en rekende het maar heel beperkt in. Nu de beschikbaarheid weer ruimer is, moeten de prijzen weer naar beneden om te zorgen dat raapschroot inreent.

Wouter Hazeleger, inkoper
06 5244 7443 • w.hazeleger@abzdiervoeding.nl

Feestelijke bezoeken 110 jaar coöperatie Markelo

Het was in 1907 dat een aantal vooruitstrevende boeren in Markelo en omgeving financieel gingen samenwerken om een eigen melkinrichting in beheer te nemen. Daarmee werd de basis gelegd om gezamenlijk een landbouwbank te vormen, waarbij ook handel in agrarische producten en benodigdheden ter hand werd genomen. Deze samenwerking ging zeer voortvarend en leidde tot de bouw van een zuivel- en een veevoederfabriek aan de Goorseweg in Markelo.

Vandaag de dag zijn we 110 jaar verder. In de tussentijd is de samenwerking tussen de boeren blijven bestaan, maar wel in groter verband. De melk wordt niet meer in Markelo verwerkt, maar vervoerd naar grote zuivelfabrieken die elk hun specifieke verwerkingsproces hebben.

Het kantoorpand is van buiten nog in originele staat, zoals deze in 1922 gebouwd is in artistiek metselwerk. Nergens in Nederland is nog een diervoedergebouw uit die groeiperiode van de agrarische sector in zo'n originele staat, uniek!

Fabriek volledig gemoderniseerd

In de moderne centrale bedieningskamer wordt de fabriek volautomatisch bediend door drie operators. Alles is op één werkplek inzichtelijk op een hele serie computerschermen en is van daaruit bestuurbaar. De afgelopen jaren is zowel de productietechniek als de software geheel gemoderniseerd, waardoor nu zeer efficiënt hoogwaardige voeders gemaakt worden.

Open Dagen

Op dinsdag 27 juni t/m donderdag 29 juni werden Open Dagen gehouden voor onze relaties. Over drie dagen verspreid mochten wij ruim 200 veehouders ontvangen die in kleine groepen werden rondgeleid door onze fabriek en gezellig een hapje konden eten en drinken. Na afloop was er de mogelijkheid om door te reizen naar de Land- en tuinbouwbeurs Oost-Nederland, die tegelijkertijd gehouden werd tussen Markelo en Rijssen.

Op zaterdag 1 juli was de feestelijke Open Dag voor alle burgers en belangstellenden uit Markelo en omgeving. Ruim 300 mensen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het kantoor en de fabriek van de diervoedercoöperatie in Markelo eens te bezoeken. Onze medewerkers stonden de bezoekers langs de gehele route in de fabriek te woord en men kon op het voorterrein gezellig wat eten en drinken.

We willen iedereen graag bedanken voor de getoonde belangstelling. Wij hebben genoten van uw komst!

Land- en Tuinbouwbeurs Oost-Nederland “Farm to Fork”

De deelname van ABZ Diervoeding aan de verplaatste Land- en Tuinbouwbeurs Oost-Nederland op 27 tot 29 juni 2017 is een succes geweest. Duizenden bezoekers bezochten de beurs, die nu verplaatst is naar de kern van ons werkgebied te Markelo – de regio waar Salland, Twente en Achterhoek samenkomen.

Alle gelegenheid was er om bij te praten over agrarische thema's die ons bezig houden. Maar ook was er belangstelling voor inhoudelijke thema's, zoals het voerconcept Dynamo voeren voor varkens en het bijsturen van melkveerantsoenen door het toepassen van mestzeven door middel van onze 3VA-aanpak.

Het thema van de beurs “Farm to Fork” heeft ABZ ondersteund met het uitdelen van kentekenplaat-houders met de tekst “Boeren zorgen voor eten”. De afname was gretig en de voorraad raakte uitgeput, zodat de sectorspecialisten nog op pad gaan om bij relaties deze mooie kentekenplaathouder af te geven!

Plattery Princess Algemeen Kampioen Roodbont op NRM

Overweldigend veel felicitaties heeft onze klant Eggerink ontvangen, omdat hun koe Plattery Prinsesse op de NRM Algemeen Kampioen Roodbont is geworden.

Ook ABZ Diervoeding feliciteert de familie met deze geweldige prestatie. De koe werd tijdens de voorbereiding volop gevoerd met Zwitsers hooi en Structobrok. De vertering is erg goed met deze combinatie en de koe laat een enorme pensinhoud zien. Ze gaf op dit rantsoen meer dan 50 kg melk met 3,50% eiwit.

Op de foto ziet u dat meedoen aan keuringen op topniveau een sport is van de hele familie. En juist dit maakt de overwinning uniek.

Veekeuring Noord-Friesland

Op zaterdag 29 augustus werd traditie getrouw de veekeuring op de “Boerendag” in Wouterswoude gehouden met veel deelname van zowel jonge dieren als koeien.

Wij hebben genoten van de passie en inzet waarmee de koeien werden voortgebracht en zien terug op een geslaagde veekeuring. Wij willen alle melkveehouders bedanken voor hun deelname en feliciteren hen van harte met de behaalde prijzen op deze veekeuring.

1^e snede is krachtvoer

De gemiddelde voederwaarde van de voorjaarskuilen (volgens gegevens van Eurofins Agro) is met 973 VEM enorm hoog. De 3VA-score is 1 2 3. Dit betekent dat de voorjaarskuilen zeer veel penseiwit en veel energie bevatten, terwijl het gras zeer weinig vezels levert.

Bovendien zijn deze vezels ook nog eens zeer snel verteerbaar. Vooral bij een opname van meer dan 4 – 5 kg droge stof eerste snede vraagt het rantsoen een goede voorbereiding.

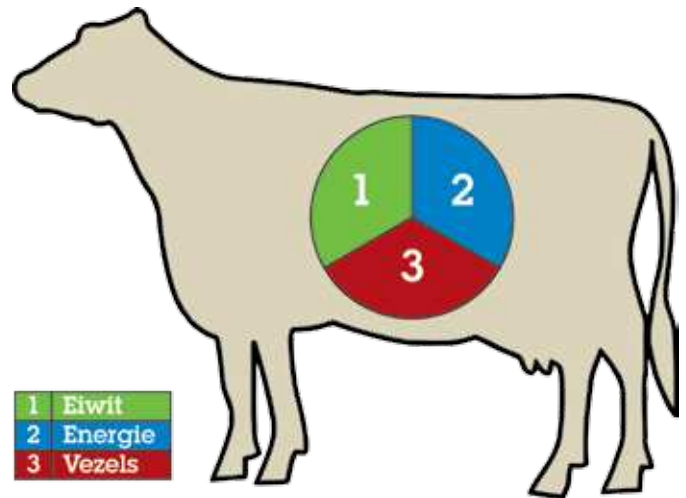
	2016	2017
Droge stof (%)	44,1	42,2
VEM	939	973
Ruw eiwit	150	168
Suikers	103	121
NDF	484	423
VC-NDF (%)	74,9	78,6
Verzadigingswaarde	1,03	0,98

Grasgroei stond stil

Na een zeer zachte winter en vroeg voorjaar begon vanaf half april een koude noordenwind te waaien. Tot halverwege mei bleef het koud. Hoewel de eerste drijfmest al wel zijn werk had gedaan, bleef de groei flink achter bij de gegeven bemesting. De hoge beschikbaarheid van stikstof in combinatie met de lagere DS-opbrengst verklaart het hoge ruw eiwitgehalte. Door het koude weer werden de gevormde suikers niet omgezet in grasopbrengst. Gras dat niet groeit, vormt geen celwanden en dat verklaart de erg hoge verteerbaarheid van de beperkte hoeveelheid NDF. De veehouders die na 15 mei hebben gemaaid, hebben een wat veiliger product geoogst, hoewel de verteerbaarheid van het gras nog steeds bovengemiddeld is.

Structuur nodig

Het gevaar van een te snelle afbraak in de pens ligt op de loer. Zet daarom voedermiddelen in die het voer langer in de pens houden, waardoor de hoge voederwaarde benut kan worden. Bij graskuilen met een VC-OS van meer dan 80% moet een extra structuurbron worden ingezet. Stro is een eenvoudig en goed werkend middel om de passagesnelheid van het voer te verlagen. Afhankelijk van het voersysteem en de te voeren hoeveelheid staan in nevenstaande tabel de meest logische keuzes als structuur moet worden aangekocht.

	Keuze structuur
Melkkoeien, voermengwagen	- Gesneden tarwestro (8 cm) - Kunstmatic gedroogde luzerne
Melkkoeien, geen voermengwagen	- Kort gesneden tarwestro (4 cm) - Kunstmatic gedroogde luzerne - Spaans tarwestro (2 cm)
Droge koeien, voermengwagen	Gesneden gerstestro
Droge koeien, geen voermengwagen	Spaans tarwestro
Droge koeien, 100% stro en brok	Gesneden gerstestro

ABZ kan u een goede kwaliteit luzerne in balen leveren.

Verzadigingswaarde

De verzadigingswaarde van de 1e snede is met 0,98 gunstig. Bij een goede penswerking kan een koe een zeer hoge droge stofopname bereiken van deze smakelijke graskuil. Op basis van onze vers gras monitoring (zie www.abzdiervoeding.nl/rundvee/vers-gras-monitoring-2017) verwachten wij dat ook de 2e snede en de zomerkuil een hoge verteerbaarheid zullen hebben. Snijmaïs levert tragere (pens)energie en heeft een veel lagere VC-NDF, waardoor het een prima aanvulling op de 1e snede vormt.

Izak van Engelen, productmanager rundvee
06 2125 8720 • i.engelen@abzdiervoeding.nl

Rekenen met voersaldo per koe per dag

Door de begrenzing van het aantal te houden koeien is er meer en meer aandacht voor melkproductie per koe per dag. Veel ondernemers zijn zich nog onvoldoende bewust van het voersaldo per koe per dag dat hierdoor wordt gerealiseerd. Met ABZ Direct heeft u direct inzicht in dit belangrijke kengetal. Sturen op voersaldo per koe per dag kan met de huidige melkopbrengsten veel geld opleveren.

Voersaldo

Het voersaldo wordt berekend door de inkomsten uit melkgeld die u ontvangt per koe per dag te verminderen met de kosten van krachtvoer en bijproducten. In het streven naar een hoger voersaldo moeten de Actief-normen voor het rantsoen in acht worden gehouden. Dit voorkomt een vermindering van de gezondheid en vruchtbaarheid van de koeien. De huidige trend is echter een verbetering van de vruchtbaarheid, omdat er in het algemeen meer energie wordt gevoerd aan de hoogproductieve koe.

Gemiddelde ABZ Direct

Om u een idee te geven van de getallen waar we het over hebben, ziet u als voorbeeld hieronder het gemiddelde van ABZ Direct over de maanden maart, april en mei 2017. Een deel van deze getallen worden voor uw bedrijf ook actueel getoond op uw ABZ Direct app onder "Resultaten". Vergelijk uw voersaldo eens met dit gemiddelde en overleg met uw rundveespecialist waar nog winst te halen is!

Periode	01-3-2017 - 31-5-2017
Aantal bedrijven	357
Aantal koeien	93
Jongvee/10 melkkoeien	6,4
Kg vet+eiwit/koe/dag	2,2
Kg krachtvoer en bijproducten/100 kg melk	29,4
Kg krachtvoer en bijproducten/koe/dag	7,34
Kosten krachtvoer en bijproducten/koe/dag (€)	2,23
Melkgeld/koe/dag (€)	9,98
Saldo/koe/dag (€)	7,76

Kg vet en eiwit/koe/dag

Vanwege de gestegen zuivelprijzen is de productie van kg vet en eiwit enorm belangrijk voor het behalen van een goed voersaldo. Natuurlijk is de actuele vet- en eiwitproductie per koe per dag afhankelijk van het lactatiestadium

van uw veestapel. Om uw productie te monitoren helpt het doel per lactatiegroep in de onderstaande tabel.

Periode	Doel
< 60 dagen	3,0 kg vet + eiwit
61 - 120 dagen	2,8 kg vet + eiwit
121 - 200 dagen	2,6 kg vet + eiwit
201 - 305 dagen	2,4 kg vet + eiwit
> 305 dagen	2,0 kg vet + eiwit

Rekenen met voersaldo/ dat loont

Op uw ABZ Direct app vindt u een samenvatting van de getallen van uw bedrijf. Bespreek met uw rundveespecialist het trendoverzicht van ABZ Direct waarop alle relevante kengetallen staan vermeld. Wees bewust van het belang van het voersaldo per koe per dag voor uw totale bedrijfsinkomsten. Een verschil van € 0,27 meer of minder per koe per dag is bij een bedrijf van 100 koeien al snel € 10.000,- per jaar.

Peter van den Bos, specialist rundveehouderij
06 8371 3310 • p.bos@abzdiervoeding.nl

De zeugen van Van Aaken liggen er koeltjes bij

Dankzij een eenvoudig koelsysteem liggen de 850 zeugen van Peter en Frankie van Aaken uit het Brabantse Oost-, West- en Middelbeers er lekker fris bij. Met extreem hoge temperaturen, zoals onlangs in mei, is dit een verademing voor de varkens.

Bijzonder aan dit zeugenbedrijf is dat Peter (52) en Frankie (48) het acht jaar geleden konden verplaatsen. Het oude bedrijf lag tegen de dorpsgrens. Daar begon Peter in 1985 als varkenshouder, toen hij bij zijn ouders in de maatschap stapte. Vijf jaar later ging hij er zelfstandig verder. Op dat moment groeide hij van 110 naar 190 zeugen. In 1997 kon hij doorgroeien naar 400 zeugen en zes jaar later vatte hij het plan op om opnieuw uit te breiden. Deze laatste uitbreiding vergde een lange adem, maar uiteindelijk kreeg hij het in 2009 voor elkaar om op 1.200 meter van het oude bedrijf een compleet nieuwe stal voor 900 zeugen te bouwen. Het oude bedrijf werd afgebroken.

Stalkoeling

Het nieuwe bedrijf is ruim opgezet en goed geïsoleerd. Het bestaat uit drie stallen: een stal met daarin de zeugenafdelingen, een stal met de dek- en kraamafdelingen en een biggenstal. De klimaatbeheersing in de kraam- en dekstal is bijzonder. Via drie luchtinlaten van geperforeerde damwand aan de zijkant van de dragende zeugenstal gaat de verse buitenlucht via de centrale gang onder de dichte vloeren naar de dek- en kraamafdelingen. Op deze manier koelt de lucht al iets af door de koude wanden. Met sproeiers die koud grondwater (12°C) vernevelen, koelt de lucht nog verder af. Over een lengte van 15 meter zijn in totaal 84 sproeiers geplaatst. Door fijne verneveling en een forse, wervelende luchtstroom (60.000 m³ per uur) is er veel contact tussen lucht en water. Het overtollige water dat niet door de luchtstroom is opgenomen, wordt met een pomp opgepompt en over het land uitgevloeid.

Kijk op www.abzdiervoeding.nl/varkens/de-zeugen-van-van-aaken-liggen-er-koeltjes-bij voor de bedrijfsfilm met daarin uitleg van zijn koelsysteem.

De verse en gekoelde lucht komt binnen door spleetjes in de vloer, dicht bij de neuzen van de zeugen. "We noemen dit dan ook de frisseneuzenstal", verklaart Peter.

Hittestress

"Als een big of een drachtige zeug door hittestress even wat minder voer opneemt, is dat niet zo erg", vindt Peter. "Maar in de kraamhokken moeten de zeugen goed blijven eten, zodat ze voldoende melk van goede samenstelling blijven geven. De conditie is ook van invloed op de berigheid en eisprong en dus op de omvang van de volgende worp. In de kraam- en dekstal voorkomen we daarom hittestress door te koelen. Onder de 25°C doen we niks, omdat de lucht in de put al voldoende afkoelt. Boven de 25°C zetten we het sproeisysteem in werking en bereiken we een daling van de luchttemperatuur met 6 graden. Toen het in mei zo extreem heet was met een buitentemperatuur van 35,9°C, werd het in de niet gekoelde biggenstal ruim 33°C en in de gekoelde kraamafdelingen zo'n 28°C." Het koelsysteem werkt nu voor het tweede jaar en bevalt goed. Er was al een dieptebron aanwezig, waaruit water van 200 meter diepte wordt opgepompt. De investeringen waren voor Peter maar heel gering: wat pvc-leidingen,

kranen die ze toevallig nog hadden liggen en afsluiters. "Omdat ik het zelf heb aangelegd en de pomp al aanwezig was, was ik met een paar honderd euro al klaar. De sproeiers waren het duurst. Als je dit systeem zou moeten laten aanleggen, zou het circa € 2,- tot € 2,50 per zeug kosten. Je bereikt veel koeling tegen relatief weinig kosten."

Speelgoed

Alle biggen gaan naar één vaste afnemer. Peter had altijd zeugen van Topigs 20, maar op verzoek van zijn afnemer is hij nu aan het overschakelen op TN 70. Als beer gebruikt hij Tempo. "Deze biggen zijn iets actiever. We hebben daarom

speciaal speelgoed gemaakt om te voorkomen dat ze gaan oor- of staartbijten. Het hangt midden in het hok aan een lijn van 3 meter. De biggen kunnen er dus flink achteraan rennen. Met een motortje wordt het op gezette tijden omhoog getrokken en later weer omlaag gebracht. Omdat het er soms wel is en soms niet, houdt het de biggen meer bezig. En als we biggen moeten laden, draaien we het gewoon omhoog."

Hygiëne

Peter en Frankie werken volgens de hygiëneprotocollen van SPF. "We zien de pluspunten van strenge hygiëne; insleep van ziekten willen we echt voorkomen. Iedereen die de stal ingaat, doucht eerst en draagt bedrijfskleding. De drie aparte stallen hebben elk eigen laarzen en overalls in een eigen kleur. We hebben ook bewust alle gereedschappen voor een elektricien of een installateur zelf aangeschaft. Die kan met ons materiaal

aan de slag. Er komen dus geen spullen van buitenaf binnen." Sinds een jaar hebben Peter en Frankie hun eigen opfok en komt er geen ander dierlijk materiaal binnen dan het sperma. "Transport en aanvoer van fokgelten is een groot risico voor de insleep van ziekten. Daarom zijn we daarmee gestopt. We proberen het bedrijf nu zo goed mogelijk dicht te houden." In verband met deze overstap naar eigen opfok zijn ze teruggegaan van 900 naar 850 zeugen. Zolang Peter zich kan herinneren, komt er voer van ABZ Diervoeding of één van de fusievoorlopers. "We hadden voer van CAV, Bedico, Brameco, Brameco-Zon en uiteindelijk ABZ Diervoeding. Zo'n langdurige relatie zegt genoeg over de verstandhouding", zegt Peter tevreden. Peter en Frankie hebben één vaste medewerker in dienst. Het is een werkleerbedrijf, zodoende hebben ze regelmatig extra hulp van scholieren, pakweg 10 uur per week. Peter werkt vooral in de dekstal, Frankie in de kraamhokken. Peter en Frankie hebben drie kinderen, de dochters Floor (21) en Pleun (17) en een zoon Gijs (19), die veel interesse heeft om in het bedrijf te stappen. Eerst maar de MAS in Boxtel afmaken.

Duurzaam

Peter: "We hebben de kans gehad om een modern gebouw neer te zetten en daar een eigen invulling aan te geven met goede looplijnen. Onze stallen voldoen aan de laatste eisen; dat geeft stabiliteit en rust. We hebben een bedrijf dat er mooi en netjes uitziet, weer jaren vooruit kan en klaar is voor de volgende generatie. We zitten nu op een locatie die gewenst en duurzaam is. Dat vind ik ook heel belangrijk. We zijn er trots op dat we dat voor elkaar hebben gebokst."

*Jolette van Eijden
Mieke Peijnenburg*

Bedrijfsgegevens Van Aaken, Oost-, West- en Middelbeers over de periode 3 februari 2017 tot 20 juli 2017

Gemiddeld aantal aanwezige zeugen	844
Gemiddeld aantal aanwezige opfokzeugen	128
Worpendex	2,41
Gespeende biggen per zeug per jaar	32,4
Afbigpercentage	91

Voorkom najaarsverwerpen

Najaarsverwerpen is, zoals de naam al duidelijk maakt, een seizoensgebonden probleem. Ondanks dat het momenteel zomer is en de vruchtbaarheidsproblemen in het najaar voorkomen, is het belangrijk om nu al actie te ondernemen.

Najaarsverwerpen ontstaat door de natuurlijke jaarcyclus van een zeug. Het uit zich door een verhoogd aantal terugkomers in de maanden september en oktober. Een zeug wil van nature niet in de winter werpen. De reden hiervoor is dat de overlevingskans voor zowel de zeug als de biggen in het wild in de winter lager is. Omdat een zeug bijna vier maanden drachtig is, resulteert dit in het feit dat de zeug niet bevrucht wil worden gedurende het einde van de zomer en begin van de herfst. Als er toch een bevruchting plaatsvindt, is de kans op een miskraam ofwel het verwerpen van de vrucht groter. Ondanks jaren van genetische vooruitgang en domesticatie van het varken zijn de dieren nog altijd beïnvloedbaar door de seizoenen. Om deze invloed zo klein mogelijk te maken is het zaak om op tijd actie te ondernemen.

Licht in de stal

Zeugen merken aan het korter worden van de dagen dat het najaar wordt en worden hierdoor minder vruchtbaar. Om dit te voorkomen is het belangrijk om een goed dag/nacht ritme in de stal aan te houden. Dit houdt in dat de lichten 16 uur per dag aan en 8 uur per dag uit staan. Zo merkt de zeug niet dat de dagen korter worden. Dat een strak lichtregime belangrijk is in de dekstal is bij de meeste ondernemers bekend, echter dat dit voor de kraamstal en de drachtstal ook belangrijk is, wordt vaak vergeten. In de kraamstal maken de dieren zich al klaar voor de volgende worp. Het korter worden van de dagen zal dit proces verstoren, hetgeen resulteert in een verminderde vruchtbaarheid. Dit uit zich door een verminderde berigheid in de dekstal en verminderde kwaliteit van de eicellen. Houd dus een strak lichtregime aan voor heel uw bedrijf.

Hittestress

Naast het korter worden van de dagen heeft ook hittestress invloed op de vruchtbaarheid van de zeug. De verminderde voeropname en daarmee toename in conditieverlies zijn slecht voor de kwaliteit van de volgende worp. Hieronder worden een aantal tips gegeven om hittestress te voorkomen:

- Controleer of er voldoende water beschikbaar is voor alle dieren. Richtlijnen voor nippelopbrengst zijn voor lacterende zeugen 2-4 L/min, voor biggen 0.5-1 L/min en voor vleesvarkens 0.7-1 L per min.
- Pas de voergift aan. Bij hoge temperaturen zullen varkens minder eten en meer willen drinken. Probeer hierbij het voeren tijdens de warmste uren van de dag te vermijden. Eventueel driemaal per dag voeren in de kraamstal.
- Speen eventueel gelten en zeugen met teveel conditieverlies eerder.

- Controleer uw klimaatinstellingen.
- Controleer luchtinlaten, ventilators, filters, openingen voor afzuiging en ventilatieplafonds. Reinig deze voor een optimale werking. Houd daarnaast de luchtinlaat beschut van de zon.
- Probeer de temperatuur in de stal niet te hoog te laten worden. Indien mogelijk koeling toepassen op de inkomende ventilatielucht. Controleer uw koelingsstelsel regelmatig.
- Zorg dat er veel frisse lucht bij de kop van de zeug komt. Bij plafondventilatie kan dat door bijvoorbeeld een buis in het plafond te maken boven de kop van de zeug.
- Controleer uw alarmsysteem en noodaggregaat.
- Neem extra hygiënemaatregelen.

Naast deze actiepunten kunnen wij u als voerleverancier helpen bij het verminderen van hittestress. Bij de vertering van voer komt warmte vrij in het lichaam. Echter dit is niet voor alle nutriënten even veel. De hoeveelheid warmte die vrijkomt verschilt per nutriënt. Uit onderzoek is gebleken dat bij de vertering van eiwit de meeste warmte vrijkomt. Om hittestress te beperken kan er dus gekeken worden naar de samenstelling van het voer om de interne warmteproductie van het varken te beperken. Heeft u meer vragen hierover, neem dan contact op met uw varkensspecialist of onze afdeling Nutritie.

Wilt u meer weten over hittestress? Lees dan het artikel 'Zomerdip bij varkens voorkomen' op onze website (www.abzdiervoeding.nl/varkens/zomerdip-varkens-voorkomen).

Vitaminen en mineralen

Verschillende vitamines en mineralen hebben een positief effect op de vruchtbaarheid van een zeug. Door op tijd in te spelen op de tekorten die in de zomer kunnen ontstaan door een verminderde voeropname is het mogelijk om in het najaar een goede vruchtbaarheid te realiseren.

ABZ heeft hiervoor ABZ Maxifit ontwikkeld. ABZ Maxifit is een mengsel van vitamines en sporenelementen dat inspeelt op de mogelijke tekorten die in de zomer, voornamelijk na de verharing, kunnen ontstaan. Het is belangrijk dat de opname per dag van mineralen en vitamines voldoende is. Door een verlaagde voeropname ondersteunt de inzet van Maxifit hierin.

Heeft u moeite met het beperken van de seizoensgebonden problemen? Neem dan contact op met uw varkensspecialist van ABZ Diervoeding. Samen met u kijken wij graag naar de mogelijkheden in uw voerpakket / **dat loont**.

*Mieke Peijnenburg, specialist varkenshouderij
06 5725 8573 • m.peijnenburg@abzdiervoeding.nl*

Facebook like en deelactie "boeren zorgen voor eten"

Bij ABZ Diervoeding zijn we trots op onze boeren! Met veel enthousiasme en vakmanschap zorgen boeren voor gezond en lekker voedsel. Daarom willen wij de agrarische sector bij een breed publiek promoten middels een gratis kentekenplaat-houder 'Boeren zorgen voor eten'.

Facebookactie groot succes

Op maandag 10 juli hebben we deze actie gedeeld op Facebook en tot op heden hebben maar liefst 758 personen deze geliked en gedeeld, waarmee we 88.349 personen hebben bereikt. Super leuk!

Doet u ook mee?

Wilt u de agrarische sector ook promoten? Ga dan naar onze Facebookpagina (www.facebook.com/abzdiervoeding) en doe het volgende:

- **Like** onze Facebookpagina
- **Deel** ons Facebookbericht 'Boeren zorgen voor eten!' (Let op! Zet de privacy instelling van dit bericht op **openbaar**, anders kunnen wij dit niet terugzien)

Gratis kentekenplaat-houder: "boeren zorgen voor eten"

Via het door u gedeelde Facebookbericht nemen wij vervolgens contact met u op voor uw contactgegevens. Zodra wij uw contactgegevens binnen hebben, ontvangt u de gratis kentekenplaat-houder: 'Boeren zorgen voor eten'.

Geslaagde ABZ studiedag voor opfokkers

Op dinsdag 27 juni hebben we een opfokvlees studiedag gehouden op locatie Kolluks Hofke in Herpen. Dit is een biologisch melkveebedrijf met als neventak recreatie. Ze hebben een leuke zaal waar we de presentaties konden geven. Een echte aanrader.

Onze commercieel directeur Cor van Dijk trapte de middag af en heette de aanwezige opfokkers van harte welkom. Tijdens zijn presentatie nam hij de opfokkers mee in het wel en wee van ABZ Diervoeding. Er was een duidelijke uiteenzetting over ABZ, de fabrieken, missie, visie en het belang wat ABZ hecht aan de poule van opfok.

Nutritionist Ad van de Ven gaf een presentatie over de ABZ opfokvoerders. Ten eerste begon hij met het vleeskuiken en hoe deze de laatste decennia geëvolueerd is. Daarna kwam het spreekwoordelijke "bruggetje" naar opfok en zette hij de opfokvoerders en het voerschema uiteen. Ook de evolutie van de opfokvoerders werd besproken.

Pluimveespecialist Stein van den Borne nam het stukje management voor zijn rekening. Thema's die de revue passeerden waren planning, pokkenscore, coccidiose en uitslagen enz. Daarna hebben we de discussie gevoerd over hoe het één en ander het beste aan te pakken is.

Entstoffen en bio security

Het tweede deel van de opfokkersdag stond in het teken van entstoffen en bio security. Dit gedeelte werd verzorgd door VCS Someren. Erik van Geloof nam de groep mee in de vraag wat de levende en dode entstoffen waren en stelde de criteria hoe deze bewaard en toegediend dienen te worden. Daarnaast was er ook speciale aandacht voor het coccidiose enten. Al met al een goede opfriscursus voor de aanwezigen.

Tussen de presentaties van VCS hadden we een leuke rondleiding op het melkveebedrijf. Annemiek vertelde met veel passie een boeiend verhaal over hun bedrijf.

Als laatste, maar niet de minste, kwam Marieke Klaasen aan het woord. Ze zette kort uiteen wat we de komende jaren aan regelgeving omtrent bio security kunnen verwachten. Daaropvolgend hadden we een workshop om in een aantal groepen een zo goed mogelijke bio security te creëren op een opfokbedrijf. Leuk hieraan was dat de verschillende groepen met andere ideeën kwamen, waarna een leuke discussie ontstond.

Tot slot

Afsluitend hebben we lekker gebarbecued en informeel nog nabesproken wat die middag allemaal aan ons voorbij is gegaan. In het bijzonder willen wij VCS Someren bedanken voor het presenteren en mede organiseren van de geslaagde dag.

Stein van den Borne, specialist pluimveehouderij
06 5344 1260 • s.borne@abzdiervoeding.nl

Resultaten biologische leghennen

In Legmanager hebben we verschillende koppels biologische leghennen gevolgd en de resultaten hiervan bijgehouden. Dit met name om de prestaties van het nieuwe assortiment biologische pluimveevoeders te monitoren.

Resultaten Legmanager

In Legmanager kan er een zogenaamde 'Benchmark koppelresultaten' worden gemaakt. Dit betekent dat er een vergelijking tussen het organisatie- en het landelijk gemiddelde gemaakt kan worden op basis van verschillende criteria. In onderstaande tabel is een vergelijking gemaakt, met de volgende criteria: handelsnorm eieren is biologisch, kleur ei is bruin, opzetdatum vanaf 01-01-2015 en resultaat op 70 en 78 weken.

	Organisatie gemiddelde	Landelijk gemiddelde
Levensweek	70	70
Gram voer pdpd	123,33	125,02
Leg-%	89,30	89,67
Gem. eigewicht (gr)	61,80	61,30
Ei p.o.h.	311,03	304,63
Kg ei p.o.h.	19,10	18,70
Gram voer per ei	141,00	139,73
Voederconversie	2,28	2,29
Uitval-% legperiode	4,47	6,14
Leg-% op 24 weken	92,45	92,50
Leg-% op 50 weken	91,38	90,99
Weken leg-% > 90%	32,75	30,31

	Organisatie gemiddelde	Landelijk gemiddelde
Levensweek	78	78
Gram voer pdpd	124,00	123,97
Leg-%	89,15	88,83
Gem. eigewicht (gr)	61,60	62,02
Ei p.o.h.	355,15	350,15
Kg ei p.o.h.	21,85	21,75
Gram voer per ei	139,50	139,25
Voederconversie	2,26	2,25
Uitval-% legperiode	6,30	6,97
Leg-% op 24 weken	93,77	92,80
Leg-% op 50 weken	90,57	91,30
Weken leg-% > 90%	33,00	31,20

Belangrijkste kengetallen die hieruit naar voren komen zijn de voeropname per dier per dag, de eieren per opgehokte hen en het uitvalspercentage. Daaruit blijkt dat de prestaties van het organisatie gemiddelde zeker niet onderdoen voor het landelijk gemiddelde uit Legmanager.

Assortiment ABZ

Ons assortiment biologische legpluimveevoeders bestaat uit drie lijnen met bijbehorende opfok- en startvoeders. Hierbij worden alle granen bij inname geschoond om te voorkomen dat er onnodig meel en stof in het voer komt. Verder wordt gebruik gemaakt van een walsenstoel en een frequentie gestuurde hamermolen voor een homogene en scherpe structuur van het voer. Er wordt geoptimaliseerd op verteerbaarheid van eiwit voor een optimale darm- en levergezondheid.

Openbare samenstellingen

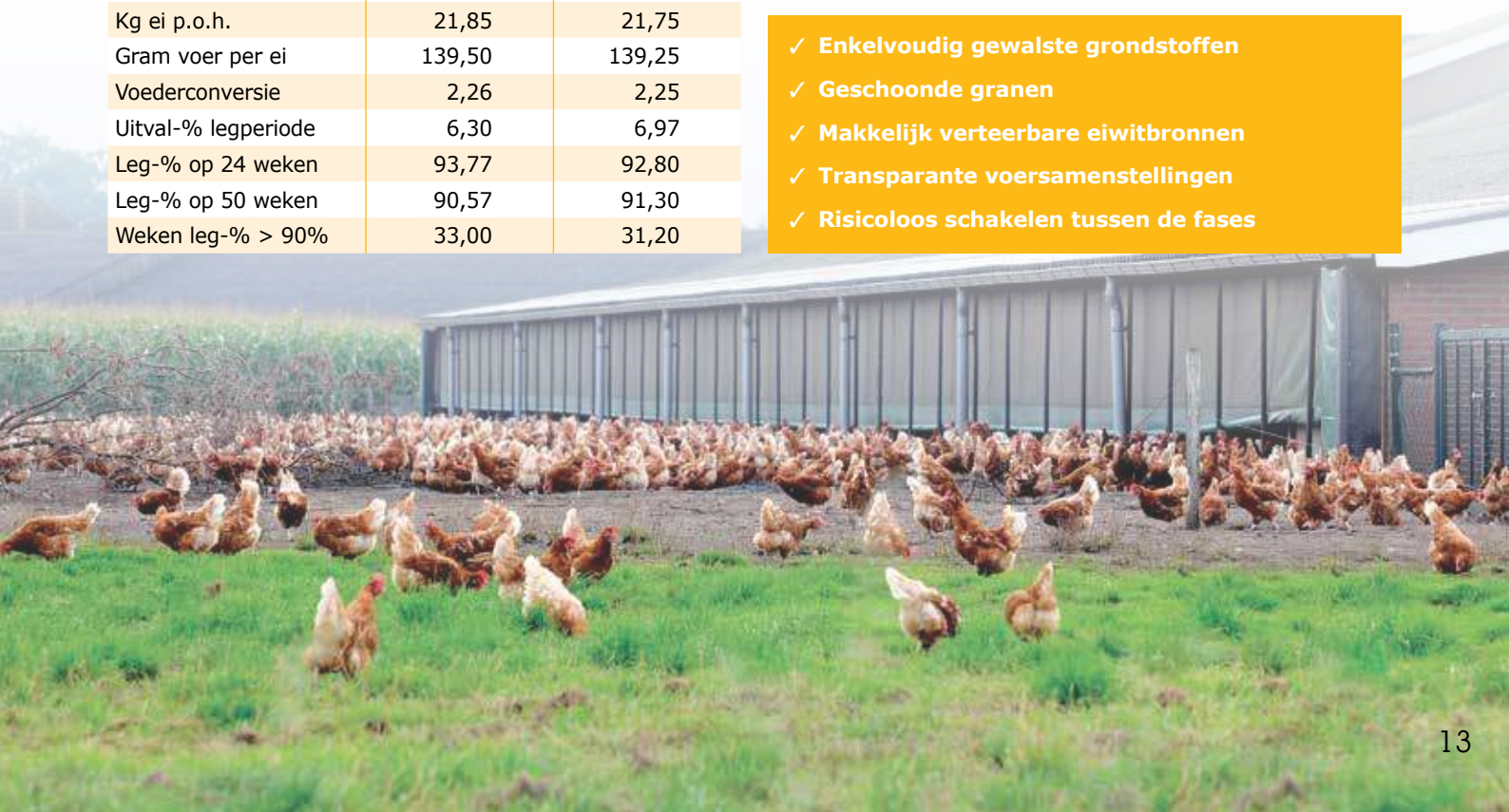
De samenstellingen van het voer zijn voor een ieder die hierin geïnteresseerd is vrij om in te zien. Alle lijnen bestaan uit drie fasen, waarbij het eiwit- en energieniveau gelijk blijft en alleen de calcium-fosforverhouding verandert door de fasen heen. Hierdoor blijft de schaalkwaliteit goed, zonder dat de prestaties van de hennen tekort gedaan wordt. Dit betekent ook dat alle drie de fasen van dezelfde voerlijn in prijs gelijk blijven. Zo kan het koppel stabiel door blijven draaien als er geschakeld wordt tussen de verschillende fasen voer. Dit alles voor een maximaal resultaat of zoals onze slogan het zegt: **ABZ/ dat loont!**

Interesse?

Meer weten over onze biologische legpluimveevoeders? Neem gerust contact met ons op!

Gert-Jan van Beek, specialist pluimveehouderij
06 8323 3471 • g.j.beek@abzdiervoeding.nl

- ✓ Enkelvoudig gewalste grondstoffen
- ✓ Geschoonde granen
- ✓ Makkelijk verteerbare eiwitbronnen
- ✓ Transparante voersamenstellingen
- ✓ Risicoloos schakelen tussen de fasen

ABZ Diervoeding verzorgt dag Basiscursus Vleeskuikens

Op donderdag 8 juni jl. heeft ABZ Diervoeding meegewerkt aan de Basiscursus Vleeskuikens van de PTC+ in samenwerking met het Groenhorst Barneveld. Tijdens deze dag zijn de cursisten bijgespijkerd over verschillende thema's die met voer te maken hebben. Het is natuurlijk altijd moeilijk kiezen wat er allemaal in één dag gestopt kan worden, want over vleeskuikenvoeding raak je nooit uitgepraat.

Zo hebben we met de deelnemers eerst eens wat voerlabels bekeken om die te kunnen lezen en begrijpen. Welke grondstoffen worden er nu juist wel of niet voor vleeskuikens gebruikt? Bij ABZ gaan we namelijk graag in discussie over de keuzes die gemaakt worden in de samenstellingen van het voer. Verder is er nog een grondstoffenquiz gedaan om ook de grondstoffen eens te zien, voelen, ruiken en proeven. De algemene nutritionele zaken zijn aan bod gekomen en ook een rondleiding door de fabriek mocht natuurlijk niet ontbreken.

's Avonds werd nog wat dieper ingegaan op voeradditieven en darmgezondheid door één van onze premixleveranciers.

Aan de hand van resultaten van verschillende proeven werd het belang van voeding op technische prestaties uitgelegd.

Al met al is er veel informatie op de deelnemers afgekomen en konden ze hopelijk met veel nieuwe wijsheid naar huis. Wilt u ook meer weten over onze vleeskuikensvoerders, neem gerust contact op!

*Gert-Jan van Beek, specialist pluimveehouderij
06 8323 3471 • g.j.beek@abzdiervoeding.nl*

ABZ start proef met onbehandelde hanen

ABZ Diervoeding heeft in samenwerking met Engelen vermeerderingsbedrijf in augustus 2017 een proef gestart met onbehandelde hanen. Het doel van de proef is om verschillende voersystemen bij de hanen te testen en daar de ontwikkeling van de snavel te volgen. Er zijn twee stallen waar een midden afscheiding is gemaakt om zo drie verschillende voersystemen te kunnen testen.

Tijdens de ronde worden de hanen gewogen en wordt de snavel visueel beoordeeld op de groei/ontwikkeling. Uit eerdere ervaringen uit het veld blijkt dat de bovensnavel over de ondersnavel heen groeit, waardoor de haan moeilijker voer en water tot zich kan nemen. We kijken uit naar de resultaten.

De hennen zijn onbehandeld en krijgen in alle groepen voer via een traditionele sleepketting. Bij de hennen wordt een proef gedaan met aangepast management. Het doel van deze proef is om de hennen minder stress te laten ervaren in de opstartfase van de ronde.

De ontwikkelingen van deze proef kunt u verder volgen in de volgende edities van onze ABZ Nieuws.

*Martijn Aarts, specialist pluimveehouderij
06 2061 6765 • m.aarts@abzdiervoeding.nl*

Even voorstellen

Hans Wagenaars is 8 augustus jl. begonnen als **key accountmanager vleespluimvee**. Hans is 59 jaar en woont in het Brabantse Gemonde. Hij heeft 35 jaar ervaring in de vleeskuikenhouderij.

Frank Pol begint 1 september a.s. als **verkoopmanager rundvee regio Noord**. Frank is 31 jaar en woont in Ryptsjerk. Hij heeft de opleiding HBO Agrarische-bedrijfskunde afgerond aan het Van Hall-Larenstein. Tevens heeft hij veel praktijkervaring opgedaan in de rundveehouderij.

Sander van de Kamp begint 1 september a.s. als **aankomend specialist geitenhouderij**. Sander is 23 jaar en woont in Putten. Hij heeft de opleiding Dier- en Veehouderij aan de CAH te Dronten afgerond.

Wij wensen Hans, Frank en Sander veel succes in hun nieuwe job!

Vraag & Aanbod

Te koop

- **Biologisch kuilgras**, mooi gewonnen 1^e en 2^e snede van bemest land, met Skal certificaat, vierkante balen 90x120, geschikt voor koeien, geiten en schapen. Telefoon 06 2245 0603 E-mail admin@willem49.com
- **Voerinstallatie brijvoer**, 2 RVS mengtanks 450 liter voorzien van roerwerk, 68 breivoer ventielen + valpijpen, overige ventielen t.b.v. mengen, besturingsysteem, leidingen 63 mm + ophang, RVS voertroggen 14x 1 meter lang en 20x 1,5 meter lang. Installatie is nog in gebruik tot ca. 1 september. Telefoon 06 5169 2252 E-mail w.m.degreef@kpnplanet.nl

Gezocht

- Voor meerdere relaties zijn wij op zoek naar **voergeldstallen vleesvarkens**.
- Tevens zijn we voor meerdere varkenshouderijrelaties op zoek naar **medewerkers/bedrijfsleiders**. Telefoon 033 422 1510 E-mail info@abzdiervoeding.nl

Volg ons via social media

Agenda

Agrarische Schouw in Joure	28 september 2017
LIV Hardenberg 2017	24 oktober 2017 t/m 26 oktober 2017
RMV Hardenberg 2017	31 oktober 2017 t/m 2 november 2017
RMV Gorinchem	28 november t/m 30 november 2017
Landbouwakbeurs Assen	28 november t/m 1 december 2017

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard dan ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll, pr-communicatie@abzdiervoeding.nl.

De eerst volgende ABZ Nieuws verschijnt in oktober 2017.

Groei met de ABZ formule

Kijk op www.abzdiervoeding.nl

/ dat loont

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk	033 422 1510	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Eindhoven	040 238 0777	bestelling@abzdiervoeding.nl
Front Office Stroobos	051 235 1281	bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundvee-, geiten-, en schapehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager) regio Midden, Oost en Zuid	06 2126 6227	r.ree@abzdiervoeding.nl
Jan Dijkstra (Verkoopmanager) regio Noord	06 5320 3352	j.dijkstra@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)	06 5154 1814	h.gerrits@abzdiervoeding.nl
-------------------------------	--------------	--

Pluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager) legpluimvee	06 5262 2335	j.doornhof@abzdiervoeding.nl
Cor van Dijk (Commercieel directeur) vleespluimvee	06 2126 6226	c.dijk@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen (in- en verkoop)

Arie Griffioen	06 2161 4390	a.griffioen@abzdiervoeding.nl
Wouter Hazeleger	033 422 1518	grondstoffen@abzdiervoeding.nl